

چالش ها و راهکارهای آموزش کودکان استثنائی

معصومه احمدی^۱، عیسی صفری^۲، بهمن شفیعی^۳

^۱ کارشناس روانشناسی دانشگاه پیام نور قصرشیرین، ایران

^۲ کارشناس ارشد علوم تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه، ایران

^۳ دکتری جغرافیا دانشگاه اصفهان، ایران

چکیده :

هدف از پژوهش حاضر چالش ها و راهکارهای آموزش کودکان استثنائی می باشد. پژوهش بر اساس روش توصیفی-کتابخانه ای می باشد که اطلاعات لازم بر اساس پژوهش های مشابه صورت گرفته جمع آوری، دسته بندی و مرتب سازی شد و بر اساس دیدگاه پژوهشگر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که آموزش دانش آموزان استثنائی در ایران دارای چالش های متعددی از سطح خانواده تا سطح مراکز آموزشی وجود دارد که از آموزش خانواده ها، آموزش معلمان، قوانین موجود، امکانات و زیرساخت ها و بسیاری از موارد دیگر می توان اشاره داشت که نگرش و دیدگاه معلمان و مسئولین در زمینه آموزش کودکان استثنائی در این زمینه از جایگاه بسیار مهم ترین برخوردار می باشد. بنابراین مهم ترین راهکارهایی که می توان در این زمینه از آن بهره گرفت می توان به ارائه آموزش ها و آگاهی بخشی های مختلف به خانواده ها، معلمان و مسئولین در زمینه نحوه یادگیری و آموزش به کودکان استثنائی، بهره گیری از تجربیات موفق سایر کشورها، بهره گیری از افراد متخصص و مجرب و موفق در این زمینه، فراهم سازی امکانات و زیرساخت های مختلف، بازنگری در قوانین موجود، بهره گیری گسترده از فناوری ها، تکنولوژی ها و هوش مصنوعی در این زمینه، استفاده از معلمان متخصص و آگاه، بهره گیری از شیوه های مشارکتی و تعاملی و ... اشاره داشت.

واژگان کلیدی: چالش، راهکار، آموزش، کودکان استثنائی.

۱- مقدمه :

آموزش فراگیر برای کودکان استثنائی، به معنای فراهم آوردن فرصت های برابر آموزشی برای همه کودکان، از اهمیت ویژه ای برخوردار است (کاروند و همکاران، ۱۴۰۲). تحقیقات نشان داده که آموزش استثنائی، به عنوان یک روش آموزشی توانمند، تاثیر قابل توجهی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دارد. این نوع آموزش با ارائه محتوای آموزشی به شیوه هایی متنوع، به دانش آموزان کمک می کند تا مهارت های تحلیلی، انتقادی و خلاقیت خود را تقویت کنند. همچنین، با ایجاد تجربیات یادگیری مثبت، اعتماد به نفس دانش آموزان را نیز تقویت می کند. این روش آموزشی با فراهم کردن فرصت های یادگیری مناسب، به دانش آموزان اعتماد به نفس بیشتری در مواجهه با چالش های تحصیلی می دهد و آنها را به ادامه تلاش و پیشرفت تحصیلی ترغیب می کند. به طور خاص، آموزش استثنائی با توجه به نیازهای هر دانش آموز، از جمله نیازهای آموزشی، اجتماعی و روانی، فرصت های یادگیری فراهم می کند. این انعطاف پذیری در روش های آموزشی به دانش آموزان اجازه می دهد تا بهترین شیوه های یادگیری برای خود را انتخاب کنند و از تجربیات موفق و شکست خود یاد بگیرند. این به دانش آموزان اعتماد به نفس بیشتری در مواجهه با چالش های تحصیلی می دهد و آنها را به ادامه تلاش و پیشرفت تحصیلی ترغیب می کند. به طور کلی، آموزش استثنائی نه تنها به پیشرفت تحصیلی دانش آموزان کمک می کند بلکه اعتماد به نفس آنها را نیز تقویت می کند که این امر اثر مثبتی بر عملکرد تحصیلی و زندگی شخصی آنها دارد (حسینیان و حسینیان، ۱۴۰۲). یادگیری مهارت های اجتماعی به منظور زیستن در جامعه یکی از نیازهای اساسی هر انسانی است. در این میان کودکان کم توان ذهنی که به علل مختلفی دچار ضعف در روابط اجتماعی و یادگیری این مهارت ها هستند، بیشتر مورد توجه قرار می گیرند. افرادی که به هر نوعی دچار یکسری اختلالات هستند و تعامل اجتماعی برای آن ها سخت تر است، اگر از مهارت های اجتماعی محروم باشند، زیستن و تعامل در جامعه به مراتب برای آن ها دشوارتر خواهد بود (بختیاری و همکاران، ۱۴۰۲).

توجه به شناخت و آموزش و پرورش کودکان و دانش آموزان استثنائی، یعنی افرادی که به دلایل خاص جسمانی، ذهنی، عاطفی و روانی نمی توانند از برنامه های عادی آموزشی به نحوی مطلوب بهره مند گردند. از نشانه های پیشرفت و اصالت و قوت و غنای فرهنگ و نظام آموزش و پرورش هر جامعه ای است. برنامه آموزشی ویژه ارائه خدماتی به کودکان استثنائی است که بتوان آن خدمات را در کلاسهای عادی فراهم نمود. برنامه های آموزشی ویژه به این علت که سعی دارند تفاوت های میان گروهی و میان فردی را مورد توجه قرار دهند با برنامه های کلاسهای

عددی مختلف می باشند. فهم این نکته مهم است که آموزشهای ویژه تنها به این دلیل که آموزشهای عادی با شکست مواجه شده اند بوجود نیامده اند بلکه معلمان کلاسهای معمولی اصول قادر نمی باشند به نیازهای کودکان استثنایی به طور کامل پاسخ دهند چون نه دقت این کار را دارند نه منابع لازم را در نتیجه هدف از آموزشهای ویژه این است که با تغییر دادن محیط و محتوای دروس موقعیتی مناسب را ایجاد کنیم که کودکان استثنایی بتوانند در کلاسهای عادی مدارس جایگزین شوند، به علاوه به نیازهای ویژه آنها پاسخ داده شود. یادگیری آنها برای سازگاری با اجتماع بالا رود. کوشش در جهت شناسایی و برنامه ریزی و ایجاد تسهیلات آموزشی هر چه بیشتر برای کودکان و دانش آموزان استثنایی عمدتاً، به دلیل نیاز فرهنگی فوق العاده از اولویت خاصی برخوردارند، از اهداف و نظام آموزشی است. مطابق ارقام و آمار بین المللی حدود ۱۰ الی ۱۵ درصد از کل دانش آموزان سنین مدرسه رو در هر جامعه ای به نحوی از انحا نیاز به برنامه های آموزشی ویژه دارند. نگاهی کوتاه به آمار کل دانش آموزانی که در حال حاضر زیر پوشش آموزش و پرورش استثنایی قرار دارند بیانگر این حقیقت است که امروزه فقط کمتر از یک درصد از کل این قبیل دانش آموزان واجب التعلیم از برنامه های آموزش استثنایی برخوردار بوده و بقیه با همه مشکلات و نارسایی ها، در مدارس معمولی جایگزین می گردند و یا در مواردی اصلاً از کلاس و مدرسه بهره ای نمی برند، و این موضوع از مسئولیت اولیای امور در تهیه و تنظیم برنامه های جامعی در جهت شناسایی و آموزش و پرورش کودکان و دانش آموزان استثنایی خبر می دهد(صابر فرد، ۱۴۰۲).

بنابراین با توجه به اهمیت آموزش کودکان استثنایی و نقش و جایگاه آنها در سطح اجتماع، آموزش و ارائه یادگیری های لازم برای آنها ضروری و مهم می باشد و بر همین اساس در پژوهش حاضر به بررسی چالش ها و راهکارهای آموزش کودکان استثنایی اقدام شده است.

۲- روش شناسی :

پژوهش حاضر بر اساس روش توصیفی-کتابخانه ای می باشد که اطلاعات لازم بر اساس پژوهش های مشابه صورت گرفته جمع آوری، دسته بندی و مرتب سازی شد و بر اساس دیدگاه پژوهشگر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

۳- بحث درباره یافته ها

چالش های بسیاری در این زمینه وجود دارد که مهم ترین این چالش ها شامل یادگیری مهارت های اجتماعی و بهداشت روان می باشند(پژوهان و مصطفی باشی، ۱۴۰۳). درحالی که دانش آموز با اختلال یادگیری هرچند ممکن است به صورت نامناسب عمل کند، ولی از پیامدهای بد رفتاری خود کاملاً آگاه است. متأسفانه این فهم نمی تواند راهنمای رفتار او باشد حتی با وجود مداخله، پیشرفت دانش آموز دیرآموز خیلی آهسته است ولی روش هایی که برای بهبود وضع دانش آموز با ناتوانی یادگیری بکار برده می شود ممکن است پیشرفت های مداوم و نزدیک به هنجار در برخی از زمینه های تحصیلی به وجود آورد. مسائل سازشی اجتماعی در دانش آموزان مبتلا به ناتوانی های یادگیری فراوان به چشم می خورد مشاهدات و درجه بندی های رفتاری که از همسالان، معلمان و والدین صورت گرفته، نشان می دهند که این دانش آموزان چندان مورد علاقه دیگران نیستند(طهماسبی و همکاران، ۱۴۰۲).

از جمله چالش ها می توان به محدودیت منابع مالی و انسانی، نیاز به آموزش و آمادگی معلمان، تفاوت های فردی گسترده، موانع فرهنگی و اجتماعی و زیرساخت های نامناسب اشاره کرد. در عین حال، فرصت های مهمی نیز در این زمینه وجود دارد که شامل بهبود عملکرد تحصیلی و اجتماعی کودکان، افزایش پذیرش و تحمل اجتماعی، استفاده از تکنولوژی های نوین، تقویت مهارت های معلمان و همکاری های بین المللی برای بهره گیری از تجربیات موفق می شود(کاروند و همکاران، ۱۴۰۲). آموزش و پرورش در شکل دهی سرمایه انسانی و اجتماعی نقش تعیین کننده ای داشته است بنابراین؛ انتظار می رود نسل امروز را برای زندگی در جامعه فردا آماده سازد و با توجه به اهمیت اجتماعی بود، آگاه بودن از وضعیت و ماهیت دانش علمی چگونگی خلق آن و وابستگی به آن، نه تنها برای دانشمندان بلکه برای همه ما بخش عمدهای از آموزش را تشکیل می دهد. اصول حرفه معلمی مهارتهایی است که از آن به مهارتهای ارتباطی معلم، روشهای معلمی، دانش و مهارتهای روش تدریس حرفه ای، منش ها و توانایی انجام فعالیت های حرفه ای که با هدف ایجاد تحول در فرایند یاددهی، یادگیری دانش آموزان از طریق ایجاد آمادگی در معلمان طراحی و در کلاس درس اجرا می شود. هنگامی که معلمان در این مهارتها تخصص و توانایی کافی و لازم را داشته باشند، می توانند از دانش، مهارتها و تخصص خود در فرایند آموزش استفاده کرده و بدین ترتیب زمینه مساعدی را برای پیشرفت تحصیلی بیشتر دانش آموزان فراهم سازند. معلمی نیاز به توانایی و صرف انرژی فراوان دارد. معلم باید جامعه شناس باشد که با شناخت مقتضیان زمان، دانش آموز را برای ورود به جامعه آماده کند. باید روانشناس باشد که با درک نیازهای روحی و مسایل روانی، دانش آموز را به عنوان فردی از نظر روح و روان، سالم تحویل اجتماع دهد و معلم با انسانی سروکله میزند که از قضا در دوران رشد و تغییر و تحول است. معلم باید به مثابه مردم شناسی که در قلمرو ناشناخته ای پا میگذارد، وارد

دنیای کودک و نوجوان شود و آداب و رسوم کودکی و اقتضائات این دوران را بشناسد. آموزش و پرورش مورد نیاز کودکان استثنایی با آنچه اکثریت کودکان و دانش آموزان به آن احتیاج دارند بسیار متفاوت می باشد. در کشور به آموزش کودکان استثنایی اهمیت می دهند و از اهداف آن ها آموزش متناسب با نیاز های کودکان استثنایی و آماده کردن آن ها برای بزرگسالی و اداره ی زندگی است همچنین حق آموزش رایگان و حمایت و توانبخشی این کودکان جز قوانین می باشد. اما خدمات ارائه شده و کاربرد فناوری های پیشرفته در ایران به نسبت کشورهای مورد مطالعه کمتر است (حسینی طاویری، ۱۴۰۲). توجه به شناخت و آموزش و پرورش کودکان و دانش آموزان استثنایی یعنی افرادی که به دلایل خاص جسمانی، ذهنی، عاطفی و روانی نمیتوانند از برنامه های عادی آموزشی به نحوی مطلوب بهره مند گردند. آموزش ابتدایی ترین حق بشر برای هر انسان از جمله برای کودکان استثنایی یا کودکان با نیازهای ویژه است. از اقداماتی که در برخی کشورها برای تامین نیازهای ویژه این دانش آموزان و کمک به یادگیری و کاهش و پیشگیری مسایل رفتاری آنها انجام می گیرد ارائه خدمات جانبی و حمایتی است. این نوع خدمات که یادگیری را با نیازهای دانش آموزان و وضع فردی آنان تطبیق می دهد جزء اجتناب ناپذیری از اقدامات آموزشی و پرورشی مدرسه است. این واقعیت که جامعه نیاز به مراقبت از فراگیران با نیازهای ویژه را تشخیص داده است قابل ستایش است. باید گفت که کودکان استثنایی کودکانی هستند که تجربه مشکلات شناختی، توانایی آنها را برای کاوش و تعامل با محیط محدود می کند و آن را تحت تاثیر قرار می دهد. آموزش و پرورش پتانسیل زیادی برای افزایش آموزش افراد با نیاز های ویژه دارد (فغفوری، ۱۴۰۲).

همچنین ابزارهای کمک آموزشی با ایجاد تجربه های تعاملی، بصری و جذاب، به دانش آموزان استثنایی امکان می دهند تا بهبود قابل توجهی در کیفیت یادگیری خود داشته باشند. با افزایش تمرکز، ارائه تجربه های بصری و ایجاد محیطی تعاملی، این ابزارها به دانش آموزان استثنایی کمک می کنند تا مفاهیم را بهتر درک کنند، انگیزه و مشارکت بیشتری در فرآیند یادگیری داشته باشند و در نهایت، یادگیری بهتری را تجربه کنند. ابزارهای کمک آموزشی با ارائه فرصت ها و امکانات مختلف، نقش بسیار مهمی در بهبود کیفیت آموزش و یادگیری دانش آموزان استثنایی دارند. این ابزارها با استفاده از روش های تعاملی، تصویری و شنیداری، به دانش آموزان با نیازهای خاص کمک می کنند و فرصتی برای یادگیری بهتر و بهبود مهارت هایشان فراهم می کنند (معمد و همکاران، ۱۴۰۲). امروزه وسایل کمک آموزشی، اعم از ساده و پیچیده، به عنوان ابزاری برای ایجاد تسهیل در امر تدریس و یادگیری در نظامهای آموزشی بکار می روند. این وسایل از حیث اینکه تئوری و عمل را باهم ترکیب کرده، باعث ماندگاری یادگیری – تثبیت یافته ها – و تنوع بخشی در کلاس درس میشوند، حائز اهمیت اند. با توجه به پیشرفتهای علمی و تکنولوژی در عصر حاضر وسایل کمک آموزشی به عنوان یک رابط توانسته اند نقش خود را به خوبی ایفا کنند. بدیهی است اگر معلمان مهارت های لازم را برای کاربرد این وسایل داشته باشد، اثر بخشی آن بهتر خواهد بود. امروزه صاحبزنان و اندیشمندان جهان بر نقش مهم و تعیین کننده فناوری آموزشی در فرایند یاددهی – یادگیری تاکید می کنند و بر این باورند که میزان بهره گیری و استفاده مطلوب و بجای معلمان و دبیران از وسایل کمک آموزشی در ارتقای کیفیت آموزشی تاثیرات سازنده ای خواهد داشت (محمدی، ۱۴۰۳).

از طرفی از روش آموزش معکوس نیز می توان استفاده کرد. روش آموزش معکوس، رویکردی نسبتاً جدیدی در دنیا است. در کلاس درس معکوس، شیوه متداول تدریس وارونه می شود و به جای اینکه تکالیف در خانه و تدریس در مدرسه و کلاس درس انجام شود، دانش آموزان درس را در خانه و از طریق ویدیو یا پادکست می آموزند که معلم از پیش آماده کرده و در اختیار آنها قرار داده است و در کلاس به انجام تکالیف و پرسش و پاسخ می پردازند. رویکرد آموزش معکوس باعث افزایش درگیری فراگیران با محتوا می شود، تعامل مدرس و فراگیر را بهبود می دهد و در نتیجه یادگیری دانش آموزان را تقویت می کند (شهرداری گنبدآبادی، ۱۴۰۳).

آموزش و توانمندسازی دانش آموزان استثنایی، از جمله مهم ترین رسالت های نظام های آموزشی در دنیای امروز است. این دانش آموزان به دلیل شرایط خاص خود، نیازمند توجه و حمایت ویژه ای هستند تا بتوانند به پتانسیل های خود دست پیدا کنند. در سال های اخیر، رویکردهای نوینی در آموزش و توانمندسازی دانش آموزان استثنایی به وجود آمده اند که بر پایه دانش و یافته های علمی جدید بنا شده اند. همه انسان ها، فارغ از هرگونه تفاوت، حق برخورداری از آموزش و پرورش مناسب را دارند. آموزش و توانمندسازی دانش آموزان استثنایی، به آن ها کمک می کند تا در آینده شغل مناسب پیدا کرده و به استقلال اقتصادی برسند. این امر، نه تنها به نفع خود این افراد، بلکه به نفع کل جامعه نیز خواهد بود. آموزش و توانمندسازی دانش آموزان استثنایی، به آن ها کمک می کند تا در جامعه مشارکت فعال داشته باشند و از زندگی اجتماعی رضایت بخشی برخوردار شوند. با وجود اهمیت و ضرورت آموزش و توانمندسازی دانش آموزان استثنایی، هنوز هم چالش های زیادی در این زمینه وجود دارد. از جمله این چالش ها می توان به کمبود منابع و امکانات، کمبود نیروی انسانی متخصص و عدم آگاهی و شناخت کافی جامعه نسبت به نیازهای دانش آموزان استثنایی اشاره کرد. رویکردهای نوین در آموزش و توانمندسازی دانش آموزان استثنایی، بر پایه دانش و یافته های علمی جدید بنا شده اند و می توانند به رفع چالش های موجود در این زمینه کمک کنند. این رویکردها بر فردی سازی آموزش، استفاده از فناوری های نوین، و مشارکت فعال خانواده و جامعه

در آموزش و توانمندسازی دانش آموزان استثنایی تاکید دارند (یگانه اصل و همکاران، ۱۴۰۲). به طور کلی ۱- کودکان استثنایی، کودکانی هستند که دارای ویژگی های خاصی هستند که آنها را از سایر کودکان و همسالان، متمایز ساخته است. ۲- این دسته از کودکان، با توجه به شاخصه ویژه ی که دارند، در جهت تعلیم و آموزش با مشکلات و چالشهای مواجه می باشند، خدمات متناسب با وضعیت روحی و فیزیکی آنها لازم است. ۳- برای رفع آن چالش ها به طور کلی دو راهکار با راهبردهای خاصی می توانیم تعریف کنیم که عبارتند از: ایجاد برنامه های آموزشی خاص و حمایت اجتماعی و روانی که هر کدام در بستر و بنیاد راهبرد های متفاوتی قابل تحقق و عینی سازی می باشند (باقرپور، ۱۴۰۳).

۴- نتیجه گیری

بر اساس بررسی های صورت گرفته می توان بیان داشت که آموزش دانش آموزان استثنایی در ایران دارای چالش های متعددی از سطح خانواده تا سطح مراکز آموزشی وجود دارد که از آموزش خانواده ها، آموزش معلمان، قوانین موجود، امکانات و زیرساخت ها و بسیاری از موارد دیگر می توان اشاره داشت که نگرش و دیدگاه معلمان و مسئولین در زمینه آموزش کودکان استثنایی در این زمینه از جایگاه بسیار مهم ترین برخوردار می باشد. بنابراین مهم ترین راهکارهایی که می توان در این زمینه از آن بهره گرفت می توان به ارائه آموزش ها و آگاهی بخشی های مختلف به خانواده ها، معلمان و مسئولین در زمینه نحوه یادگیری و آموزش به کودکان استثنایی، بهره گیری از تجربیات موفق سایر کشورها، بهره گیری از افراد متخصص و مجرب و موفق در این زمینه، فراهم سازی امکانات و زیرساختهای مختلف، بازنگری در قوانین موجود، بهره گیری گسترده از فناوری ها، تکنولوژی ها و هوش مصنوعی در این زمینه، استفاده از معلمان متخصص و آگاه، بهره گیری از شیوه های مشارکتی و تعاملی و ... اشاره داشت.

منابع

۱. باقرپور، احسان. (۱۴۰۳). کودکان استثنایی و چالشهای آموزشی و راهکارها، سومین همایش ملی پژوهشمنند، بندرعباس.
۲. بختیاری، حسن و پاکدامن، فرزانه و میری، سید عرفان. (۱۴۰۲). بررسی کودکان استثنایی (کم توانی ذهنی) و آموزش مهارت های اجتماعی به منزله نیاز اساسی آنان، نشریه آفاق علوم انسانی، دوره: ۷، شماره: ۸۳.
۳. پژوهان، نسترن و مصطفی باشی، آمنه. (۱۴۰۳). مسایل و چالش های آموزش کودکان استثنایی، نشریه آفاق علوم انسانی، دوره: ۸، شماره: ۸۵.
۴. حسینی طاویرانی، میترا. (۱۴۰۲). دستاوردهای نوین روانشناسی در آموزش و پرورش کودکان استثنایی، دهمین همایش ملی تازه های روانشناسی مثبت، بندرعباس.
۵. حسینیان، طاهره و حسینیان، الهه. (۱۴۰۲). تاثیر آموزش استثنایی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، پانزدهمین کنفرانس ملی حقوق، علوم اجتماعی و انسانی، روانشناسی و مشاوره، شیروان.
۶. شهریاری گندآبادی، معصومه. (۱۴۰۳). تاثیر آموزش معکوس بر میزان یادگیری دانش آموزان استثنایی، نوزدهمین همایش ملی علمی پژوهشی روانشناسی و علوم تربیتی، شیروان.
۷. صابر فرد، طاهره. (۱۴۰۲). راهکار آموزش به کودکان استثنایی، دومین کنفرانس ملی تازه های روانشناسی تکاملی و تربیتی، بندرعباس.
۸. طهماسبی، مریم و شاسوند قره قائی، سمانه و محمدی، فاطمه. (۱۴۰۲). بررسی چالش ها و فرصت های آموزش برای کودکان استثنایی، اولین همایش بین المللی معلمان برتر و مدارس پیشرو در هزاره سوم، بوشهر.
۹. فغفوری، بهاره. (۱۴۰۲). بررسی راهبردهای اساسی آموزش و پرورش کودکان استثنایی، دهمین همایش ملی تازه های روانشناسی مثبت، بندرعباس.
۱۰. کاروند، طیبه و طهماسبی، کژال و نبوی، سحر و یوسفی، اوین. (۱۴۰۲). چالش ها و فرصت های آموزش فراگیر برای کودکان استثنایی، اولین کنفرانس بین المللی حقوق، مدیریت، علوم تربیتی، روانشناسی و مدیریت برنامه ریزی آموزشی، تهران.

۱۱. محمدی، اسما. (۱۴۰۳). بهره گیری از ظرفیت های وبلاگ در آموزش و یادگیری کودکان استثنایی، نوزدهمین همایش ملی علمی پژوهشی روانشناسی و علوم تربیتی، شیروان.
۱۲. معتمد، الهام و روانگرد، الهه و دریایی، زینب و لطف، زهره. (۱۴۰۲). بررسی نقش ابزارهای کمک آموزشی بر بهبود کیفیت آموزش و یادگیری دانش آموزان استثنایی، اولین کنفرانس بین المللی حقوق، مدیریت، علوم تربیتی، روانشناسی و مدیریت برنامه ریزی آموزشی، تهران.
۱۳. یگانه اصل، سنا و زهرا محمدی، نازنین و موسوی، سیده سحر. (۱۴۰۲). رویکردهای نوین در آموزش و توانمندسازی دانش آموزان استثنایی، چهارمین کنفرانس بین المللی علوم تربیتی، روانشناسی، مشاوره، آموزش و پرورش.